

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΑΘΗΝΑΣ ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΗ

Καθηγήτριας Αστικού Δικαίου

στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ

e-mail: athin@law.auth.gr

Η Αθηνά Κοτζάμπαση γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Αποφοίτησε το 1973, ως σημαιοφόρος, από το ΙΑ΄ Γυμνάσιο Θηλέων Θεσ/νίκης. Τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους γράφτηκε στη Νομική Σχολή-ΑΠΘ και σπούδασε ως υπότροφος του Ι.Κ.Υ. Ορκίστηκε πτυχιούχος της Νομικής Σχολής το 1978. Διορίστηκε Δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Θεσ/νίκης το 1980. Έλαβε το Δίπλωμα του Μεταπτυχιακού Τμήματος του Τμήματος Νομικής-ΑΠΘ με βαθμό «άριστα» το 1982 .

Διορίστηκε το 1979 ως επιστημονική συνεργάτις στο Σπουδαστήριο του Αστικού Δικαίου με εισήγηση του Καθ. Ιω. Δεληγιάννη. Έλαβε εκπαιδευτική άδεια για σπουδές στην Γερμανία στο Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης υπό την επίβλεψη του καθηγητή E.Jayme (1983-1984). Αναγορεύτηκε Διδάκτωρ Νομικής του Τμήματος Νομικής-ΑΠΘ το 1991 και, στη συνέχεια, το 1992 μονιμοποιήθηκε σε προσωποπαγή θέση ` το 1994 διορίστηκε Λέκτορας στο Τμήμα Νομικής με ειδίκευση το Αστικό Δίκαιο. Έλαβε εκ νέου εκπαιδευτική άδεια για ερευνητική εργασία στο Freiburg (1996) υπό την επίβλεψη του καθηγητή Rainer Frank, τότε Προέδρου της Διεθνούς Ένωσης Οικογενειακού Δικαίου. Εκλέχτηκε Επίκουρη Καθηγήτρια Αστικού Δικαίου το 2002, Αν. Καθηγήτρια το 2008 και Καθηγήτρια Αστικού Δικαίου πρώτης βαθμίδας στη Νομική Σχολή- ΑΠΘ το 2013.

II. ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Είναι μέλος πολλών επιστημονικών συλλόγων στην Ελλάδα και το εξωτερικό , όπως της Ένωσης Αστικολόγων (ΕΝΑΣ), της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΒΕ), του Ομίλου Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής (ΟΙΔΒ) και της Εταιρίας Οικογενειακού Δικαίου (ΕΟΔ) καθώς και της Διεθνούς Ένωσης του Οικογενειακού Δικαίου (International Society of Family Law).

Με απόφαση της Συγκλήτου του ΑΠΘ ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής Κληροδοτημάτων (2010-) ` Είναι Ακαδημαϊκή Σύμβουλος στο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π του Υπουργείου Παιδείας (2010-) ` Επιστημονική Σύμβουλος του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αγ. Στυλιανός

(Δημαρχία Μπουτάρη) ` Αναπληρωματικό Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Σχολής Δικαστών (2015-) ` Αναπληρωματικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Διοίκησης και Διαχείρισης Πανεπιστημιακών Δασών (2015-) ` Διετέλεσε Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων Θεσ/νίκης του Υπουργείου Δικαιοσύνης (2011-2014).

Υπήρξε μέλος της ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Για τη μεταρρύθμιση διατάξεων του Οικογενειακού δικαίου» (Φθινόπωρο 2010), μέλος της ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ του Υπουργείου Δικαιοσύνης (2015) «Για τις τροποποιήσεις στο Σύμφωνο Συμβίωσης» και μέλος της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ του Α.Π.Θ (2007-2010).

III. ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ.

Το συγγραφικό έργο μου περιλαμβάνει συνολικά 9 βιβλία (τέσσερις μονογραφίες, τρεις εκτεταμένες μελέτες, ένα βιβλίο με συλλογή άρθρων, ένα συλλογικό διδακτικό βοήθημα) και 27 αυτοτελή δημοσιευμένα άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά. Αναλυτικότερα, τα βιβλία (μονογραφίες) είναι :

A. Μονογραφίες:

1. Η έννοια και λειτουργία της έγγαμης συμβίωσης. -Ερμηνευτική προσέγγιση των άρθρων 1386 και 1387 ΑΚ- ΔιδΔ, Θεσ/νίκη, 1992, σελ. 244.
2. Απαλλακτικές ρήτρες στους γενικούς όρους συναλλαγών. -Αποκλεισμός και περιορισμός της ευθύνης με συμφωνίες και μονομερείς δηλώσεις- Θεσ/νίκη, 2001, εκδ. Σάκκουλα, σελ. 340.
3. Κληρονομική διαδοχή μεταξύ συζύγων. -Οι κληρονομικές και περιουσιακές σχέσεις του επιζώντος συζύγου με τους λοιπούς κληρονόμους- Θεσ/νίκη, 2007, εκδ. Σάκκουλα, σελ. 341.
4. Ισότητα των φύλων και Ιδιωτική αυτονομία στις οικογενειακές σχέσεις, 2011, εκδ. Σάκκουλα, σελ. 216.
5. Οι συμφωνίες των συζύγων για τις συνέπειες του διαζυγίου, Αθήνα, 1999, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, σελ.98.
6. Οι οικογενειακές έννομες σχέσεις Ελλήνων και Ελληνίδων μουσουλμάνων, Θεσ/ νίκη, 2003, εκδ. παρατηρητής, σελ. 83.
7. Δικαίωμα στη μητρότητα και τεχνητή γονιμοποίηση: ένα πολιτικό ζήτημα, Θεσ/νίκη, 2003, εκδ. παρατηρητής, σελ. 92.

Β. Άρθρα, παρεμβάσεις σε συνέδρια (δημοσιευμένες) και σχόλια σε δικαστικές αποφάσεις :

1. Η «γυνή διευθύνει τα του οίκου», ΔκΠ 1982.187επ.
2. Η αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού στις περιπτώσεις όπου αυτός «επιβάλλεται» χωρίς τη θέληση του λήπτη, ΕλλΔνη 1993.510επ.
3. Η κληρονομητή πληρεξουσιότητα, Αρμ 1993.384επ.
4. Η αξίωση αποζημίωσης του συζύγου κατά του τρίτου στην περίπτωση των εξωσυζυγικών σχέσεων, ΚριτΕ 1995/1.303επ.
5. Το «ιδιωτικό» και το «δημόσιο» ενδιαφέρον για το γάμο και την οικογένεια, Ε΄ Επιστ. Συνέδριο Σάκη Καράγιωργα, Πρακτ. 1996, σελ. 79επ.
6. Η εθνική και θρησκευτική συνείδηση ως στοιχείο της προσωπικότητας και η προστασία της στο πλαίσιο των ΑΚ 57 επ., ΚριτΕ 2001/1. 251.
7. Το δικαίωμα στην αναπαραγωγή -Ανάμεσα στην ελευθερία της φυσικής αναπαραγωγής και στο νομοθετημένο δικαίωμα της τεχνητής αναπαραγωγής- ΤιμΤ Απ. Γεωργιάδη, σελ. 395 επ.
8. Der Schutz der Persoenlichkeit der Ehegatten und der Eltern gegenueber Dritten im griechischen Zivilrecht, ΤιμΤ Ι. Μανωλεδάκη, σελ. 797.
9. Ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη σε δίκες γονικής μέριμνας, ΤιμΤ Π. Γέσιου - Φαλτσή, σελ. 595.
10. Το ανθρώπινο γονιδίωμα και η ιερότητα της πρώτης ύλης -Τα όρια ανάμεσα στο νομικό χαρακτηρισμό του ως πράγματος κοινού σε όλους και ως στοιχείου της προσωπικότητας, ΤιμΤ Κ. Κεραμέα .
11. Η ενδοοικογενειακή βία ως κοινωνικό φαινόμενο και η αντιμετώπισή της στο πλαίσιο του αστικού δικαίου, Αρμ 2006. 1525-1533.
12. Η τύχη των δωρεών μεταξύ συζύγων σε περίπτωση διαζυγίου ή θανάτου, Αρμ 2007. 1861-1876.
13. Η λύση του συμφώνου συμβίωσης και οι συνέπειες της με βάση το ν. 3719/2008, Αρμ 2009.1491-1503.
14. Σύμφωνο συμβίωσης: Οι σχέσεις των μερών προς τρίτα πρόσωπα, ΕφΑΔ 2010/3. 259-266.
15. Ιδιόγραφη Διαθήκη- Αυτοχειρία διαθέτη- Ελλιπής χρονολογία- Εγκατάσταση των ανήλικων τέκνων του διαθέτη ως μοναδικών κληρονόμων υπό τον όρο της ρευστοποίησης -Εκποίηση περιουσίας που περιέρχεται στα ανήλικα τέκνα μόνον υπό τους όρους των άρθρων 1526 και 1624 ΑΚ, (Γνωμοδότηση) , σε : Αρμ. 2010. 1121επ.

16. Νεότερα ερμηνευτικά ζητήματα από το δίκαιο σύναψης του γάμου, ΤιμΤ Μιχ. Σταθόπουλου, τομ. Ι, σελ. 1175.
17. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στις συζυγικές σχέσεις και στις σχέσεις γονέων και τέκνων (Εισήγηση στο 9^ο Συνέδριο Αστικολόγων, ΕφΑΔ 5/2011.491).
18. Η γνωμοδότηση του Υπουργού Δικαιοσύνης για την «ομολογία γάμου» του Δ. Υψηλάντη με τη Μαντώ Μαυρογένους, στον Τόμο Μνήμης Γιώτας Κραβαρίτου, σ. 465-473.
19. Parental responsibility: Tensions and conflicts between parents and child in court decision in Greece, στον ΤιμΤ Π. Αγαλλοπούλου, σ.799-806.
20. Ενδοοικογενειακή βία: Πτυχές του Αστικού Δικαίου πριν και μετά το ν. 3500/2006, στο τόμο με γενικό τίτλο «Το οικογενειακό Δίκαιο στον 21^ο αιώνα», στη σειρά: «Δίκαιο και Κοινωνία», εκδ. Σάκκουλα, σ. 33-47.
21. Το «έγκυο σώμα»: Νομικά και ηθικά ζητήματα στη σχέση κυοφόρου με το κυοφορούμενο στο πλαίσιο του αστικού δικαίου, σε : «10 χρόνια εφαρμογής του ν. 3089/02 για την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή», Δημοσιεύματα ΙΔΒ, τευχ. 15.
22. 2014, Τα τεκμήρια πατρότητας και οι ιατρικές εξετάσεις του DNA στο δίκαιο της συγγένειας, σε : «Ανάλυση DNA και δικαστηριακή πράξη», Δημοσιεύματα ΙΔΒ τευχ. 17.
23. 2014, Οι θρησκευτικοί γάμοι μουσουλμάνων της Θράκης που τελούνται από νόμιμους και μη νόμιμους Ιμάμηδες, η δικαστική αρμοδιότητα του Μουφτή και η εφαρμογή της σαρία, ΕφΑΔ 2014/10-11. 802 επ.
24. 2014, Η ισότητα των συζύγων και η ιδιωτική αυτονομία στο δίκαιο του γάμου, ΝοΒ 62. 2289επ. (Εισήγηση στο 10^ο Συνέδριο Αστικολόγων)
25. 2014, Παιδιά χωρίς νομικό δεσμό συγγένειας, Εισήγηση σε Συνέδριο στη Μυτιλήνη με θέμα «Συγγένεια και ιατρική τεχνολογία» (υπό έκδ. Πρακτικά)
26. 2014, Παρουσίαση των Πορισμάτων του 1^{ου} Συνεδρίου της Εταιρίας Οικογενειακού Δικαίου (29-30/11/2013) – Πρακτικά, σελ. 143επ., εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
27. 2015, Δεσμοί αγάπης ή δεσμοί αίματος ; -Παιδιά **στο μεταίχμιο** της κοινωνικής και της φυσικής συγγένειας-. Εισήγηση στο Συνέδριο Αριστεία II με θέματα Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής -ΘΕΣ/ΝΙΚΗ (υπό έκδ. Πρακτικά)

Γ. Δημοσιευμένες παρεμβάσεις σε συνέδρια

1. Η ανάθεση της γονικής μέριμνας σε τρίτο πρόσωπο (παρέμβαση), ΕΝΟΒΕ, 1989
2. Υιοθεσία φυσικού τέκνου του συζύγου και διαζύγιο (παρέμβαση), ΕΝΟΒΕ, 2006, τευχ. 57, σ.93
3. Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης και ειδικά το κυοφορούμενο ως δικαιούχος και ως «θύμα» (παρέμβαση), Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου, 2007, τευχ. 4, σελ. 61
4. Η άρνηση του γιατρού να επιτελέσει το έργο του για λόγους συνείδησης (παρέμβαση), Ιατρικά Θέματα, 2007, τευχ. 45, σ. 26
5. Γάμοι υπερηλίκων προσώπων και γάμοι προ της νεκρικής κλίνης: από τη σκοπιά του οικογενειακού ή –και- του κληρονομικού δικαίου; (παρέμβαση), Ψυχιατρική και Δίκαιο III, 2007.
6. 2014, Σχετικά με τον χρόνο υπολογισμού της τελικής περιουσίας στην αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα και τη συμβολή του δικαιούχου με οικιακή εργασία, (παρέμβαση) στο 2^ο Συνέδριο ΕΟΔ (Εταιρία Οικογενειακού Δικαίου), 2014, με θέμα: Η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα.

Δ. Παρατηρήσεις σε δικαστικές αποφάσεις:

- (1) **Αποφ. 7. 2. 1989 Εφετείου Στουτγκάρδης ΕλλΔνη 1990.1383** (Εφαρμογή ελληνικού δικαίου σε διαζύγιο Ελλήνων για θέματα περιουσιακά.- Αξίωση παροχής πληροφοριών)
- (2) **ΜονΠΟρεστ 35/1993 Αρμ 1994.335** (Αγωγή διατροφής ανηλίκου που ασκήθηκε από γιαγιά κατά γονέα.- Αρμοδιότητα δικαστηρίου)
- (3) **ΜονΠΞανθ 1623/2003 Αρμ 2004.366** (Αίτηση μετοίκησης μουσουλμάνας.-Αρμοδιότητα πολιτικών δικαστηρίων)
- (4) **ΑΠ 1666/2006 ΧρΙΔ Ζ/ 2007. 151-152** (Αίτηση αναγνώρισης δεδικασμένου σε αλλοδαπή απόφαση διαζυγίου από κληρονόμο, ενώ οι «πρώην» σύζυγοι έζησαν μαζί μέχρι το θάνατο)
- (5) **ΕφΠατρ 224/2006 ΕπισκΕΔ 2007. 802-809** (Απόρριψη αιτήματος ψυχικής οδύνης σε σύντροφο με τον οποίο συζούσε το θύμα).
- (6) 2014, **ΜονΠρΑθ 6305/2013 ΝοΒ 62/2014**. (ρύθμισης θεμάτων γονικής μέριμνας επί διαφωνίας των γονέων σύμφωνα με την ΑΚ 1512)
- (7) 2015, **Παρατηρήσεις** στην ΕΙΣΗΓΗΣΗ της κ. Γεωργίας Σακάλογλου, Εφέτη Θράκης, προς την Ολομέλεια του Εφετείου Θράκης σχετικά με τη Δικαιοδοσία του μουφτή σε οικογενειακές, προσωπικές και κληρονομικές υποθέσεις μεταξύ των ελλήνων μουσουλμάνων πολιτών της περιφέρειας του Εφετείου Θράκης, ΝοΒ 63 (2015). 2015.

III. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ.

Διδάσκει ανελλιπώς, από το 1994, το **Οικογενειακό Δίκαιο** (εαρινό εξάμηνο) και επίσης **Κληρονομικό Δίκαιο** (χειμερινό εξάμηνο), **Δίκαιο Δικαιοπραξίας** και **Γενικό Ενοχικό Δίκαιο** (επαναληπτικά εξάμηνα) και **Σύνθεση Αστικού Δικαίου**.

Από το 2003 διδάσκει και το «**Δίκαιο, Φύλο, Ισότητα**», ως μάθημα γενικής επιλογής σε συνδιδασκαλία αρχικά με την αείμνηστη Γιώτα Κραβαρίτου και από το 2007 και με την Αν. Καθ. Ιφ. Καμτσίδου.

IV. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.

1. (1987) Συμμετείχε ως μέλος στην Ερευνητική Ομάδα που ανέλαβε το 1985 το ερευνητικό πρόγραμμα « *Η δικαστική ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας.- Κοινωνική προσέγγιση του νομολογιακού υλικού*», που χρηματοδοτήθηκε από τη Γεν. Γραμματεία Έρευνα και Τεχνολογίας (Ερευνητικά Προγράμματα ΑΠΘ, 1987, τευχ. 3, σελ. 63)
2. (1999) Ανέλαβε ως επιστημονικά υπεύθυνη με χρηματοδότηση του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), την εκπόνηση μελέτης με θέμα : «*Οικογενειακές σχέσεις ελλήνων και ελληνίδων που είναι μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα*» και παρουσίασα την έρευνα σε διάλεξη του ΚΕΘΙ στις 16/2/2001 στην Αθήνα.
3. (2003-2008) Συμμετείχε ως μέλος στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών με θέμα «*ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ*», Ιδρυματικό Ερευνητικό Πρόγραμμα του ΑΠΘ (ΕΠΕΑΕΚ II/4.2.IB), που χρηματοδοτήθηκε από το Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης και το Υπουργείο Παιδείας.
4. (2009) Συμμετείχε ως μέλος στο Ερευνητικό Πρόγραμμα (*Πυθαγόρας III*) με θέμα : «*Πολυπολιτισμικότητα και οικογενειακές έννομες σχέσεις στην ΕΕ*», που αφορά προβλήματα συγκριτικού οικογενειακού δικαίου στον ενιαίο νομικό χώρο της ΕΕ.
5. (2012) Συμμετείχε ως μέλος στο Ερευνητικό Πρόγραμμα με θέμα: Συλλογή / Κωδικοποίηση ισχύουσας νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων ανά τομέα πολιτικής, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου- Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου (με συγχρηματοδότηση ΕΣΠΑ).